

7. 2. VIANOCE

Ciel: poukázat na to ako Boh napĺňa svoje sľuby, ako je „Boh s nami“, ako sa nám daruje, pozdvihuje ľudskú prirodzenosť.

Božie slovo

„Hlas môjho milého! Hľa, on prichádza, po horách skáče, po vrškoch hupká. Milý môj je sťa srna, ako jeleniča. Hľa, ved' už stojí pred naším múrom; oblôčkom hľadá, cez mriežku sa díva. Môj milý mi hovorí: „Hor' sa, priateľka moja, holubica moja, krásava moja, a pod! Ved' už je po zime, dážď prestal, pomínul. Na zemi sa zjavili kvety, prišiel čas veselého spevu, hrkútanie hrdličky počuť v našom kraji, figovník vydáva svoje plody, vinič roznáša vôňu v rozkvetu. Nuž, hor' sa, priateľka moja, krásava moja, a pod! Holubica moja v rozsadinách skál, v úkryte na bralách! Daj zrieť mi svoju tvár, daj počuť mi svoj hlas; ved' sladký je tvoj hlas a prekrásna je tvoja tvár.“ (Pies 2, 8-14)

„Ľud, čo kráča vo tmách, uzrie veľké svetlo, nad tými, čo bývajú v krajine tieňa smrti, zažiarí svetlo.“ (Iz 9, 1)

„Lebo chlapček sa nám narodil, daný nám je syn, na jeho pleci bude kniežatstvo a bude nazvaný: zázračný Radca, mocný Boh, večný Otec, Knieža pokoja. Jeho vláda bude veľká a pokoj bude bez konca na Dávidovom tróne a nad jeho kráľovstvom, aby ho upevnil a posilnil právom a spravodlivosťou odteraz až naveky.“ (Iz 9, 5-6)

„Kvôli Sionu neumíknem a kvôli Jeruzalemu neutíchnem, kým nevyjde ako žiara jeho právo a jeho spása nevzblíči sťa fakľa. Národy uvidia tvoju spravodlivosť a všetci králi tvoju slávu; i budeš sa volať novým menom, ktoré ti určia Pánove ústa. Budeš ozdobnou korunou v Pánovej ruke, kráľovským vencom v ruke svojho Boha. Už ťa nebudú volať Opustená a tvoju krajinu nebudú volať Spustošená, lebo teba budú nazývať Mám v nej záľubu a tvoju krajinu Vydatá, ved' sa zaľúbilo v tebe Pánovi a tvoja krajina dostane manžela. Ako si vezme mladík pannu, tak si ťa vezme tvoj stavitel', a ako sa teší ženích neveste, tešiť sa bude tvoj Boh.“ (Iz 62, 1-5)

„Hľa, Pán ohlasuje až po končiny zeme: „Povedzte dcére Siona: Hľa, prichádza tvoj spasiteľ. Hľa, jeho odmena s ním a jeho trofeje pred ním. Budú ich volať: Svätý ľud, Pánom vykúpení. A teba budú nazývať: Vytúžená, Mesto neopustené.“ (Iz 62, 11-12)

„Aké krásne sú na horách nohy posla, ktorý hlása pokoj, posla dobrej zvesti, ktorý ohlasuje spásu, ktorý hovorí Sionu: „Tvoj Boh kraluje.“ Počúvaj svoje hliadky! Zvyšujú svoj hlas a jasajú všetci, lebo na vlastné oči vidia návrat Pána na Sion. Radujte sa a vedno plesajte, rozvaliny Jeruzalema, lebo Pán potešil svoj ľud, vykúpil Jeruzalem. Obnažil si Pán svoje sväté rameno pred očami všetkých národov a všetky končiny zeme uvidia spásu nášho Boha.“ (Iz 52, 7-10)

„Toto hovorí Pán, Boh: „Hľa, ja posielam svojho anjela, aby mi pripravil cestu. Hned' potom príde do svojho chrámu Pán, ktorého hľadáte, a anjel zmluvy, po ktorom túžite. Hľa, príde, hovorí Pán zástupov. Kto však znesie deň jeho príchodu a kto obstojí, až sa zjaví? Ved' on je ako oheň, ktorý roztápa, a ako lúh práčov. Sadne si a bude vytápať a čistiť striebro, očistí synov Léviho a zošľachtí ich ako zlato a striebro, takže budú prinášať Pánovi obety v spravodlivosti. Vtedy sa Pánovi zapáči obeta Júdu a Jeruzalema ako v dňoch predošlých, ako v rokoch dávnych.“ (Mal 3, 1-4)

„S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Ale skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého. Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky

prepustiť. Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Duchu Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš; lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.“ To všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal ústami proroka: „Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel,“ čo v preklade znamená: Boh s nami. Keď sa Jozef prebudil, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku. Ale nepoznal ju, kým neporodila syna; a dal mu meno Ježiš.“ (Mt 1, 18-25)

„V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta vykonať súpis ľudu po celom svete. Tento prvý súpis sa konal, keď Sýriu spravoval Kvírinus. A všetci šli dať sa zapísať, každý do svojho mesta. Vybral sa aj Jozef z galilejského mesta Nazaret do Judey, do Dávidovho mesta, ktoré sa volá Betlehem lebo pochádzal z Dávidovho domu a rodu, aby sa dal zapísať s Máriou, svojou manželkou, ktorá bola v po žehnanom stave. Kým tam boli, nadišiel jej čas pôrodu. I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci. V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: „Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasiach.“ A hneď sa k anjelovi pripojilo množstvo nebeských zástupov, zvelebovali Boha a hovorili: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“ Keď anjeli odišli od nich do neba, pastieri si povedali: „Podme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo, ako nám oznámil Pán.“ Poponáhľali sa a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasiach. Keď ich videli, vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati. A všetci, ktorí to počúvali, divili sa nad tým, čo im pastieri rozprávali. Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich. Pastieri sa potom vrátili a oslavovali a chválili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané..“ (Lk 2,1-20)

„Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom skrze prorokov. V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a skrze ktorého stvoril aj svet. On je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a udržuje všetko svojím mocným slovom. Preto keď vykonal očistenie od hriechov, zasadol po pravici velebnosti na výsostiach; a stal sa o toľko vyšším od anjelov, o koľko vznešenejšie meno zdedil než oni. Ved' kedy komu z anjelov povedal: „Ty si môj syn, ja som ťa dnes splodil“ a opäť: „Ja budem jeho otcom a on bude mojím synom“? A znova, keď uvádza prvorodeného na svet, hovorí: „Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli.“ (Hebr 1, 1-6)

„Ved' zjavila sa Božia milosť na spásu všetkým ľuďom a vychováva nás, aby sme sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v tomto veku triezvo, spravodlivo a nábožne, a tak očakávali blahoslavenú nádej a príchod slávy veľkého Boha a nášho Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil z každej nepravosti a očistil si vlastný ľud, horlivý v dobrých skutkoch.“ (Tit 2, 11-14)

„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali. Bol človek, ktorého poslal Boh, volal sa Ján. Prišiel ako svedok vydať svedectvo o svetle, aby skrze neho všetci uverili. On sám nebol svetlo, prišiel iba vydať svedectvo o svetle. Pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet. Bol na svete a svet povstal skrze neho, a svet ho nepoznal. Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali. Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani z krvi ani z vôle tela ani z vôle muža, ale z Boha. A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy. Ján o ňom vydal svedectvo a volal: „Toto je ten, o ktorom som hovoril: Ten, čo príde po mne, je predo mnou, lebo bol prv ako ja.“ Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou. Lebo ak

zákon bol daný skrze Mojžiša, milosť a pravda prišli skrze Ježiša Krista. Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodný Boh, ktorý je v lone Otca, ten ňom priniesol zvest.“ (Jn 1,1-18)

Iné pramene

Dnes Panna privádza na svet Večného a zem poskytuje jaskyňu Nedostupnému. Anjeli s pastiermi ho vedia a mudrci vedení hviezdou putujú, lebo sa narodilo pre nás malé Dieťa, večný Boh! (KKC 525)

Stať sa dieťaťom“ vo vzťahu k Bohu je podmienkou na vstup do kráľovstva. Preto sa treba ponížiť, stať sa maličkým, ba viac: treba sa „znova narodiť“ (Jn 3,7), narodiť sa z Boha, aby sme sa stali „Božími deťmi“ (Jn 1,12). Tajomstvo Vianoc sa v nás uskutočňuje, keď sa v nás utvára Kristus. Vianoce sú tajomstvom tejto „obdivuhodnej výmeny“: „Aká obdivuhodná výmena! Stvoriteľ ľudského pokolenia si vzal ľudskú dušu i telo a narodil sa z Panny; bez pričinenia človeka sa stal človekom a dal nám účasť na svojom božstve. (KKC 256)

Skrze Máriu začína Duch Svätý privádzať do spoločenstva s Kristom ľudí, ktorí sú predmetom dobrotivej Božej lásky. Ako prví vždy prijímajú Krista ponížení: pastieri, mudrci, Simeon a Anna, novomanželia z Kány a prví učeníci. (KKC 725)

Podnety na prehĺbenie témy

- Ježiš Kristus je jedinou osobou v dejinách, ktorej narodenie bolo predpovedané a očakávané (F. Scheen)
- Ježiš – dar Boha ľuďom. Poukázať, v čom tento dar Boha spočíva (dar Záchrancu, dar nádeje, dar Vykupiteľa...)
- Boh plní svoje sľuby. V Ježišovi sa naplní to, čo Boh sľúbil svojmu ľudu. Poukázať čo očakávali Židia, čo im Boh sľúbil a ako sa tieto sľuby v Ježišovi naplnili.
- uvažovať nad tým, ako Boh pozdvihuje dôstojnosť človeka tým, že sa sám Boh stáva malým dieťaťom. Ako sa nám Boh vydal v malom dieťati.
- Emanuel – Boh s nami – poukázať na to, akým spôsobom sa Boh vtelil a v čom všetkom Ho môžeme objaviť. Boh je nám solidárny, zažil každú jednu ľudskú skúsenosť (hlas, samotu, strach ... a preto nás môže v každej ľudskej skúsenosti sprevádzať)
- tajomná výmena – „Boh sa stal synom človeka, aby sa človek stal synom Boha.“ Sv. Irenej. Ježiš sa narodil a zomrel, aby sme my po narodení mohli žiť.
- prvé Vianoce – plné prekvapení (Sv. Otec František)
- príprava na slávenie Božieho narodenia
- Vianoce v liturgickom roku, liturgická farba
- Vianoce ako tajomstvo. Zmysel tajomstva ... (KKC 525-526)
- úprimné sebadarovanie sa Boha. A človek, stvorený na Boží obraz „... nemôže nájsť seba samého v plnej miere, iba ak v úprimnom sebadarovaní“ GS 24 – Spôsob, akým napodobňujeme Boha je, že seba samých robíme darom.

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

- máš rád oslavu? Čo pre teba znamená oslava?
- rád oslavuješ svoje narodeniny? Rád dostávaš darčeky? Čo pre teba znamená dostať darček?
- dostal si dary aj od Boha? Aké? Vážiš a chrániš si ich?
- ak máš sviatok, dostávaš darčeky ty. Ježiš to spravil naopak. V deň svojho narodenia a aj po všetky ďalšie dni až do skončenia sveta je darom On sám. Je darom aj pre teba. Dáva

sa ti napr. v Eucharistii, dáva ti zmysel života, dáva ti tvoju hodnotu, dáva ti schopnosť milovať, odpúšťať... Ako rozvíjať tieto dary vo svojom živote?

- „Ľud, čo kráča vo tmách, uzrie veľké svetlo“ – čo to znamená pre tvoj život? O akú tmu ide? O aké svetlo ide?
- môžeš byť aj ty svetlom pre iných? Ako?
- aké Vianoce by chcel Ježiš, aké dary a aké prekvapenia?
- prečítajte si stať o pastieroch (Lk 2, 15-20). Prečo Ježiš vyberal a obľuboval ponížených? Pokorných? Čo znamená podľa teba „byť pokorný“, „byť ponížený“? Poznáš niekoho takého? V tejto časti Božieho slova sa hovorí aj o Márii, ktorá zachovávala slová vo svojom srdci a premýšľala o nich. Myslíš, že tu môžeme hovoriť o tajomstve? Ktoré mala Mária? Čo je to tajomstvo? Čo pre teba znamená tajomstvo? Vieš ho uchovávať vo svojom srdci? Tajomstvo sa odhaľuje pomaly a pred tými, ktorým patrí. Nie je na to, aby sa vystavovalo pred všetkými. Ako to vnímaš ty?
- aj Boh má pre teba tajomstvo. Je to krása a bohatstvo tvojho života. Jeho plán s tebou. Odhaľuje ti ho pomaly ... Čo si z tejto krásy a bohatstva objavil doteraz?
- rád niekoho obdarúvaš? Čo to pre teba znamená?
- úprimné sebadarovanie sa iným ... znamená byť darom pre iných. Takto sa nám dáva Boh. Ako sa ty môžeš darovať Bohu a iným?

Modlitba

- Žalm 96, Pán je kráľ a sudca celej zeme

Spievajte Pánovi pieseň novú; spievaj Pánovi, celá zem!
Spievajte Pánovi, velebte jeho meno.
Zvestujte jeho spásu deň čo deň.
Zvestujte jeho slávu pohanom
a jeho zázraky všetkým národom.

Lebo veľký je Pán a veľkej chvály hoden,
viac ako všetkých bohov treba sa ho báť.
Lebo ničoty sú všetci bohovia pohanov,
ale Pán stvoril nebesia.
Vznešenosť a krása pred jeho tvárou,
moc a veleba v jeho svätyni.

Vzdávajte Pánovi, rodiny národov,
vzdávajte Pánovi slávu a česť,
vzdávajte Pánovi slávu hodnu jeho mena.
Prineste obetné dary a vstúpte do jeho nádvorí,
klaňajte sa Pánovi v posvätnom rúchu.
Chvej sa pred ním, celá zem,
hlásajte medzi pohanmi: „Pán kraľuje!“
Upevnil zemekruh, nepohne sa;
a spravodlivo súdi národy.

Tešte sa, nebesia, plesaj, zem;
nech more zahučí a čo ho naplína,
nech plesá pole a všetko, čo je na ňom.
I zajasajú všetky stromy lesa
pred tvárou Pána, že prichádza,
že prichádza súdiť zem.
Spravodlivo bude súdiť zemekruh

a národy podľa svojej pravdy.

- **pieseň Tichá noc**

- skús byť darom pre iných – milým slovom, pozornosťou, skutkom...
- uvažuj nad vecami, ktoré ťa presahujú a sú pre teba tajomstvom. Uvažuj o nich, pýtaj sa Boha ...
- popremýšľaj o tom, aké dary si dostal od Boha. Ako ich chceš rozvíjať? Aký je Boží plán s tebou? Na ďalšom stretnutí o tom povieš

Aplikácia do života

Materiály k téme

[KKC 525-526; 725](#)

[TV LUX - Počatie a narodenie Ježiša Krista](#)

[Rodokmeň Ježiša Krista](#)

[Katechézy o Vianociach](#)